ВІСТІ

Братства кол. Вояків 1 УД УНА

Для внутрішнього вжитку членів Братства

Рік II. Квітень 1951 Ч. 4 (6)

о. Михайло Левенець

Христос Воскрес!

Чимало разів святкували ми цей великий Празник Христового Воскресення з радістю в серцях, що її дати може лише сильна віра в Бога та Його вічні закони. Чимало разів гомінкі воскресні дзвони будили в нас надію на краще майбутнє, вносили в наше життя нове завзяття та вливали в нас силу ступати мужньо тернистим шляхом до переможного кінця.

А було не мало лиха, терпінь і трагедій в нашому минулому. Кожний раз, коли брудний чобіт окупанта ступав на нашу землю, щезала радість з облич вірних синів і доньок України. І кожний раз сильна віра, пам'ять Світлого Христового Воскресення диктувала нам витривати на своїх позиціях та не схиляти слухняно чола перед людською несправедливістю. Кожний раз могутні слова „Христос Воскрес" новою силою та надією сповняли наше життя. Ми мужньо несли свій хрест, а до Голготи ще було так далеко...

І ось сьогодні, ще у похмурих загальнополітичних обставинах, у невиясненому ще досі нашому правному положені зустрічаємо і цей повоєнний, а може знов передвоєнний Великдень. Напружене зовнішньополітичне положення, звихнений війною нормальний біг світового господарства, діючі нові невидимі сили, — це загальні наслідки війни.

Одначе, в цій незавидній ситуації ми, колишні вояки, своєї віри не втратимо. Не нам упадати в розпуку. Наш найбільший скарб, свята віра, каже нам не схиляти додолу прапора. Ми вояки Христа і Батьківщини. Його побіда має бути нашим — „Вірую" та запевненням нашої побіди. Вже саме те, що добровільно пішли ми на військову службу, вказує на наше духове наставлення героїчно сприймати все, що Боже Провидіння мало в своїх плянах. Що ми готові були на кожну жертву для оборони віри наших предків та для сповнення великої історичної місії, якою Господь наділив наш український нарід. Христове Воскресення має нас утвердити в правильності нашого діла, дарма, що гнилий світ нас не хотів розуміти та ще й до нині не дооцінює як слід наших ідей.

І коли сьогодні, як ваш колишній душпастир, в цей радісний Празник спішу зложити вам свої побажання, я свідомий, що не в рідних сторонах, а в бідненьких таборах, чи може під холодним поглядом працедавця почуєте традиційний спів „Христос Воскрес!" Хай однак потішить вас думка, що осамітнені не будете. З вами буде чуле і повне любови серце Всемогутнього Отця. З вами будуть спільним овіяні духом всі ваші рідні й близькі вашому серцю. З вами будуть всі ті, що добровільно й недобровільно замандрували в сибірські тайги.

Хай побідне Христове Воскресення скріпить вас духово, додасть вам силу витрівати в своїх ідеалах та мужньо нести тягар терпінь, що їх Боже Привидіння поклало на ваші рамена.

(Докінчення на 2 стор.)

Нашими очима

Тобі вірненько присягнем

Нераз протягом останніх десятиліть українська зброєздатна молодь була примушувана тими чи іншими умовами, що виникають з факту бездержавности, служити в чужих арміях. Це автоматично вело до необхідности складати присягу вояцької вірности чужим державам. Такий, чисто механічний, обов'язок, пов'язаний з фактом примусової служби в чужій армії, не мав, бо й не міг мати більшої ваги, ніж, наприклад, обов'язок чищення зброї згідно з чинними службовими приписами.

Проте українці, розуміючи честь вояка, не плямували її ломанням присяги. Українська історія військового діла не знає фактів переходу з оркестрою на другий бік.

Остання війна втягнула ще раз десятки тисяч українців в орбіту збройних сил обох воюючих сторін. Не багатьом з них була дана можливість присягнути на вірність українській Батьківщині. **Для вояків Української Дивізії така можливість прийшла 14 квітня 1945 року, три тижні перед кінцем війни.** В присутності головнокомандувача Української Національної Армії, ген. Павла Шандрука відбулась урочиста присяга на вірність Україні.

Цього нам не забути ніколи.

Прийдеться і навіть вже й тепер приходиться українським людям присягати на вірність іншим державам, менш, чи більш добровільно. Прийдеться, а навіть вже й тепер приходиться таке й колишнім воякам нашої Дивізії. Вони напевно не посоромлять своєї вояцької чести.

Але не можуть вони забути, що на вірність Україні вони присягли 14 квітня 1945 року. Від цієї присяги нас ніхто не звільнив. **Лис.**

Всій українській вояцькій спільноті на Батьківщині і на чужині, всім колишнім воякам, підстаршинам і старшинам, медсестрам і юнакам Першої Української Дивізії

пересилає Головна Управа Братства і Редакція „Бістей" найщиріше привітання

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Д-р Олекса Горбач

PRO MEMORIA

В потоці подій і перемін, що на них таким багатим було останнє шестиріччя нашої еміґраційної діяспори, пропала з очей і українського громадянства і кол. дивізійників така далекосяжного значення на випадок сприятливіших умов подія, як присяга 1. УД 14. 4. 1945 на вірність українському народові.

Коли 28. 4. 1943 було проголошено у Львові творення СС-Стрілецької Дивізії „Галичина" і 17. 7. виїхали перші ешелони добровольців на вишколи, то ці факти були попереджені довшими переговорами української сторони з німецькою. Не входимо тут у те, чи правильно оцінила українська сторона ситуацію, побоюючися хаосу й розвалу східньоьо німецькго фронту на випадок альянтської інвазії на Балканах, як то передбачала 1943 р. в Тегерані Англія. Ледве чи здійснилася б у широких розмірах і думки тих німців, що через відплив укр. молоді до Дивізії сподівались на послаблення зростання УПА в Галичині. За безглуздим шабльоном, всупереч домаганням укр. сторони, накинено створеній частині чужу зовнішню форму і, де це було можливе, чужий зміст. Тому, хто не знає ідейного змісту й життя молоді на ЗУЗ поміж двома світовими війнами, вихованої на традиції Визвольних Змагань на аналізі їх мілітарних неуспіхів, тому неможливо зрозуміти, чому наша молодь, проте, прийняла такі важкі умови і до Дивізії пішла не з самого примусу. Пішла ні для білого хліба, ні „вскакуючи на німецький тріюмфальний віз". Пішла з холодного розрахунку єдино на те, щоб здобути модерне військове знання, на яке їй відмовляла права попередня польська окупація. Пішла з надією мати змогу в майбутньому послужити набутим знанням власному народові. Найкраще може синтезують цей настрій укр. громади слова Великого Українця останніх десятиріч Митрополита А. Шептицького з 1941 р.: „Нема ціни, яку варт заплатити, щоб було українське військо". Власне прийняття твердих німецьких умов, накинених при творенні 1 УД, й було тією ціною, яку прийшлося платити. Цей потяг боєздатної молоді до військового знаня треба уважати здоровим проявом; ідейність вояцтва 1 УД і шляхетність мотивів при вдяганні чужої уніформи засвідчили вже ті вояки 1 УД, що віддали набуте знання при розбудові УПА, як теж засвідчує своєю високою громадскою мораллю загал тих дивізійників, що опинився на еміґрації.

Увесь період існування 1 УД виповнений упертим намаганням укр. сторони надати створеній частині цілком укр. зміст, а в дальшому й форму, і це остаточно щастить зробити. Ті намагання велися так з боку укр. чинників-контрагентів при творенні Дивізії, як і з боку якнайширших кіл самого вояцтва. Успіхи цих намагань виявилися в поступках німецької сторони. Важила в них не виключно скрутна ситуація Німеччини.

У Львові в квітні 1943 формовано „СС-Стрілецьку Дивізію Галичина", у вересні 1943 її частини заприсягано в Дембіци під звуки есесівського „Троєліду" на вірність А. Гітлерові, „начальному вождеві Нім. Армії й вождеві всіх молодих европейських народів у боротьбі проти більшовизму", і Дивізія дістала серед частин Зброї СС порядкове число „14-тої" й назву „Галичина". Несповна рік пізніше до цієї назви дочеплено ще додаток „Українська ч. 1". Осінь 1944 принесла дозвіл на укр. національний гімн і прапор у Дивізії. Незабаром же після того, як на еміґрації в Німеччині з кінцем березня 1945 р., засновано Укр. Нац. Комітет на чолі з кол. головою м. Харкова Семененком і проф. В. Кубійовичем та ген. Шандруком і цей УНК добився об'єднання усіх укр. частин при німецьких військах в Укр. Національну Армію, Дивізія увійшла до її складу як перша частина УНА і, нарешті, здобула не тільки укр. зміст, що його мала всупереч волі німецької влади, але й укр. форму: укр. державний знак — тризуб і присягу на вірність українському народові. Вона прийшла як передостанній крок до мети — присяги на вірність укр. державі.

Як сказано, у тій боротьбі за укр. зміст і форму частини заважила в неменшій мірі й гідна постава загалу вояцтва. Воно вміло рішуче відперти спроби німецьких тверджень про психічно-расову відрубність „напівнімецьких рутенів Галичини", вміло запротестувати проти заборони сходитися з робітниками, що носили нашивки „ост", вміло на кожному кроці твердо боронити чести власного народу й викликати до нього пошану в чужинців.

Пригадуючи ті факти укр. громаді в шості роковини присяги 14. 4. 1945, хочемо дати відповідь тим усім, для яких 1 УД ще й досі це тільки нефортунні „коляборанти" й „укр. есеси". Якщо наш гурт, засновуючи Братство, вибрав саме цю останню назву частини, то не з якихось „тактичних мотивів", мовляв, назва „СС-Дивізія Галичина" „невигідна", але тому, що остання назва найкраще відбиває укр. наставновлення Дивізії, тоді як попередні назви були нам накинені.

(Докінчення з 1 стор.)

Воскреслий Христос дає вам примір в тому Своїм терпінням. Мій гріб — каже Він нам, — осяяний вічною славою, але кривава хресна дорога провадила до нього. Сьогодні завитав до мене блиск вічної перемоги й тріюмфу, але страшна була ніч Великої Пятниці. Лише той буде переможцем, хто разом зі Мною відбув хресну путь на Голготу.

Хай, отже, в цей радісний день сильна віра у воскресення й перемогу також і нашої правди розвіє ваш смуток. Вже не довго, — й скінчаться наші терпіння й надлюдські страждання цілого нашого народу. Вони переконають усіх, що без Божого закону немає добра на землі, і стануть ще одним доказом Божої справедливости.

Дай Боже, щоб уже в останнє цим разом зустрічали ми криваву Голготу нашого народу, та щоб чим скорше почули могутні слова Вічної Справедливости „кінець терпінням- Мій Син воскрес, воскресни і ти, Україно!"

Володимир Козак
сотник 1. УД.

Бої за замок Ґляйхенберґ

Цього місяця припадає шоста річниця боїв Першої Української Дивізії за замок Ґляйхенберґ в Австрії, на південний схід від Ґрацу. В боях брали участь, головно, курені 29 полка, які зазнали там багато втрат убитими і пораненими. Не зважаючи на кількакратну перевагу ворога, головно, його важкої зброї, частини дивізії аж до дня капітуляції, 8. 5. 1945, вдержалися в замку, що становив надзвичайно важливий пункт оборони, яку втримувала Перша У Д.

Нижче вміщаємо звіт сотенного третьої сотні 29 полка, що відзначилася в боях за замок. **Редакція.**

20 березня 1945 року моя сотня, 3/29, що входила до складу І куреня під командуванням підполковника Вільднера і яка стояла в селі Обер-черне над річкою Муром, дістала наказ піти в напрямі містечка Ґляйхенберґ. Мета — зайняти містечко Бад Ґляйхенберґ і околицю, вибивши звідти большевиків.

Сотня йшла горою від Штрадену до Траутмансдорфу. Третій курінь нашого полка мав бути сусідом справа, другий курінь зліва. Вийшовши ранком близко п'ятої години з місця постою, ми зустрілись з большевиками досить швидко, і без великого бою, не втративши навіть жодного вояка пораненим, сотня викинула большевиків з залізничної станції Траутмансдорф, який ми зайняли вже близко пів до восьмої, і відкрила вогонь по горі Зульц, не давши, таким чином, большевикам змоги обстрілювати наші частини. За дві години, десь біля 10 години, прийшла решта першого куреня. Другий курінь, під командуванням майора Блянкенгорна, прийшов щойно десь на 4 годину пополудні на другий день.

Не мавши зв'язку зліва, я післав своїх розвідчиків, які донесли мені, що в замку Ґляйхенберґ є большевики з танком. Здобиччю першого куреня були полонені, між ними командир полка і кілька протитанкових гармат. Крім цього, ми розмінували поля. На відтинку моєї сотні знешкодили ми до 30 мін.

В замку Ґляйхенберґ між двома атаками ворога. Їжа на ґрафському посуді смакує . . ,

За кілька годин по зайнятті моєю сотнею двірця й селя Траутмансдорф, я дістав наказ пропустити третій курінь 29 полка під командуванням німця, сотн. Діце, в напрямі містечка Бад Ґляйхенберґ. Цей незвичайний наказ, що перечив усім правилам тактики, мав за мету дати змогу куреневі сотн. Діце, використовуючи здобутки першого куреня, цебто здобуття третьою сотнею двірця Траутмансдорф, зайняти містечко Бад Ґляйхенберґ, що його частину вже був зайняв перший курінь. За його здобуття командир частини мав одержати лицарський хрест. Та плян не повівся. Курінь сотн. Діце вв'язався в важкі бої, з яких вийшов цілком розбитий, а його командир не зміг прикрасити своїх амбітних грудей лицарським хрестом, якого так жадав.

Увечері того ж дня моя сотня була виведена з Траутмансдорфу й ми зайняли становища на горі 372 разом із другим куренем (II/29). За два дні, діставши ще першу сотню мого куреня на посилення, я дістав наказ змінити рештки другого куріня сотн. Діце на краю Бад Ґляйхенберґ.

Моя сотня мала тоді 145 вояків. Ми зайняли становища, окопались і тримали їх там 7 днів. Вночі з 29 на 30 березня почався дуже сильний обстріл моїх становищ артилерією, гранатометами і кулеметами. Ми мали великі втрати. Це був загальний наступ большевиків, який закінчився прорванням наших ліній на відтинку 30 полку 6 квітня.

Я дістав телефонічний наказ від командира батальону Вільднера відступити з Бад Ґляйхенберґ, зайняти гору Зульц і держати її в наших руках, щоби дати змогу дивізії зайняти нові позиції.

Я тримав гору, не зважаючи на тяжкий обстріл і безупинні атаки ворога один день і ніч до 11 години наступного ранку. Тому, що на обох моїх флянгах уже були большевики, я мусив був відступати. Праворуч від мене була 14 сотня 29 полка поручн. Чучкевича, яку розділяли від мене большевики. В наслідок затяжних боїв я втратив із сотні дуже багато людей убитими й пораненими. Під переважаючим натиском ворога ми покинули гору Зульц і, зібравши рештки людей з першої і третьої сотні й одну чоту штабової сотні, яких я взяв під свою команду, я відступив і зайняв гору число 372.

Щойно на другий день прийшов до нас адьютант куреня поручник Брудергофер, який дуже дивувався, що я ще сиджу з моїми людьми. Через перерву сполучення в штабі полка панувало переконання, що ця гора вже в большевицьких руках і саме наступного ранку був призначений наступ з метою відбити гору. Невдовзі замінив мене перший курінь 31 полка (I/31) майора Курцбаха. З моєю частиною ми відійшли до Ґнасу. По зголошенні моєму в командира куріня, ми провели весело час і помились, виспались і відпочили та одержали поповнення коштом розбитого й розформованого куреня сотн. Діце. Моя сотня мала тоді вже 160 людей. Вночі я дістав наказ негайно йти до другого куреня (II/29) на підсилення залоги замку Ґляйхенберґ, або на його відбиття.

Вночі з 9 на 10. квітня ми підійшли до становищ другого куреня. Залишивши людей у лісі, я подався до командного пункту куреня, щоби обговорити з командиром стан. Большевики, зауваживши рух за бойовою лінією, відкрили вогонь із гранатометів і вивели мені з лав 12 людей. Довідавшись від майора Блянкенгорна, що на відтинку все в порядку, я повернувся із сотнею до місця попереднього постою.

Тільки ми повернулись і полягали спати, як я дістав телефонний наказ іти знову до замку й відбивати його, бо, мовляв, він зайнятий большевиками. Я зібрав людей і пішов. Але й тим разом виявилось, що вістки були неправдиві. Другого дня під час обіду, я ще раз був покликаний до штабу куреня, де одержав доручення зараз же йти на відтинок (II/29), щоб відбити наступ, а також прорив большевиків.

Підійшовши до становищ другого куреня, я побачив таку картину: сотенний 1/II, хорунжий Х., відступає поранений в руку, а за ним його люди. Я повернув їх, а також і стрільців 31 полку, які теж відступали назад. І тим разом, крім незначного малого влому на відтинку куреня, замок залишився міцно в наших руках.

Кілька днів пізніше, я дістав ще раз наказ від командира другого куреня майора Блянкенгорна перевести протиудар з метою відбиття фільварку коло замку, до якого вдерлися большевики, таким чином загрожуючи залозі замку оточенням.

Ми підійшли під замок уранці. Моя сотня мала тоді три чоти по 55 людей. Третя чота і відділ важких скорострілів пішла зайняти фільварок Марієнгорн, віддалений якихось 100 метрів від замку (сам замок лежав у лісі). Вони мали, зайнявши фільварок, забезпечувати наші дії. Друга чота, що нею командував стрілець Білик, залягла в рові коло замку, як резерв, який мав у хвилину, коли встановимо безпосередній контакт з ворогом, відрізати ворога від замку. Перша чота пішла зі мною в наступ. Її мета була викинути з наших становищ большевиків, що зайнали дорогу поміж фільварком і замком. Забезпечення для цілої акції мав давати другий курінь 31 полка під командуванням майора Шольца.

Могила вояків 3. сотні 29 полку: дес. Стасенка, дес. Билюляка, ґрен. Поповича, ґрен. Баранецького ґрен. Кунищука, ґрен. Самолюка, ґрен. Приходька, поляглих в боях за Ґляйхенберґ.

Ми підійшли під самий замок і, зустрінуті ворожим вогнем, залягли. Ворог був дуже близько від нас (через дорогу), і тому він, використовуючи близьку віддаль, почав закидувати нас гранатами. Одну з гранат, що була кинена на мене — я відкинув, другої, яка скотилася по мені — вже не зміг. Її відкинув чотовий

(Докінчення на 4 стор.)

Богдан Припхан
хор. 1. УД.

Ми присягали Україні

У квітні 1945 р. Українська Дивізія держала відтинок фронту під Фельдбахом, у Стирії (Австрія). На кінці березня дивізія поповнилась свіжо вишколеними молодими старшинами із Позен-Трескав і Лешан. Їх було порозділювано в різних частинах дивізії, починаючи від фронтових і кінчаючи запасними. Між ними і мене було також приділено в перших днях квітня, на велике моє здивування, як другого старшину до доручень штабу 29 полку. Як виявилося пізніше, це моє призначення маю завдячувати тільки тодішнім специфічним обставинам. Дивізія тоді, так би сказати українізувалася. Німці, головне, підстаршини, що належали до нашої дивізії, почали масово носити українських „левиків", і тоді то штаб 29 полку не маючи ні одного старшини-українця, затримав мене у себе. Тій обставині завдячую я тодішнє своє призначення.

29. полком тоді командував полк. Дерн, якого пізніше замінив, через хворобу Дерна, відомий українцям підполк. Вільднер. На відтинку дивізії по бурхливих днях боїв прийшло умовне „заспокоєння". Фронт стабілізувався, і ні з одного, ні з другого боку не було поважніших дій. 20 полк утримував тоді відомий із попередніх боїв замок Гляйхенберг та позиції із правої та лівої сторони від нього. Праворуч від 29. полку стояв 31. полк, а ліворуч — 30. полк.

Штаб 29. полку перебував тоді в селі Марієндорф, розташованому в невеликій кітловині за кілька кілометрів від фронту, що й творило природну охорону проти ворожого гарматнього вогню. Я перебував тоді з кількома стрільцями на полковому обсерваційному пункті, що був на одному із вище положених місць за 800—1 000 метрів від місця осідку штабу.

Серед таких умов дістав я вранці 14 квітня телефонне повідомлення з наказом негайно прибути до штабу полку. На місці я довідався, що пополудні приїздить ген. Павло Шандрук, головнокомандувач Української Національної Армії, до складу якої входить наша дивізія, як Перша Дивізія УНА. Я з двома підстаршинами маю дістатись до штабу 30. полку, щоби взяти там участь як представник 29. полку в присязі, яка має відбутися пополудні.

Одягнувши свою найкращу уніформу, (т. зв. „гарнітур А"), я вибрався пополудні пам'ятного 14. квітня з двома підстаршинами до штабу 30. полку. Забрали ми з собою також і шоломи. День був гарний, весняний, сонячний. Надворі спокійно, тільки гомін гарматної перестрілки нагадував про недалекий фронт.

Коло штабу 30. полку (назви місцевости не пам'ятаю) зустрів я багатьох своїх знайомих, м. інш. хорунжого Гавриляка, який прибув туди так, як і я, як представник 31. полку. Ми зайшли разом із ним до нашого знайомого хорунжого Шарка, який був тоді старшиною для доручень при штабі 30 полку. Там ми довідалися, що хорунжий Гавриляк і я маємо сьогодні присягати.

В означену годину ми вишикувалися на недалекій площі до присяги. Участь у присязі брали, головне, підрозділи 30. полку, не заняті на фронті та деякі запасні одиниці. Із інших частин прибули тільки представники. Головна ж маса вояцтва була на фронті.

Вояцтво вишикувалось чотирокутником. Посередині поставлено гранатомет і побудовано на скору руку трибуну. По правій стороні від трибуни вишикувались старшини. На даний знак хорунж. Гаврилик і я виступили із лав та підійшли до гранатомета, ставши до себе обличчям і маючи гранатомет посередині. На дану команду всі стали струнко. Ми поклали ліві руки на дуло гранатомета, а праві піднесли догори. Перед нами, обличчям до трибуни став ген. Шандрук із піднесеною правою рукою. На мовниці стояв дивізійний капелян пор. о. Левенець, який почав проводити присягу. Трибуна була прикрашена українськими прапорами. Вголос лунали слова присяги та відбивались від недалекого лісу. Це ж Перша Дивізія входить в склад Української Національної Армії! Перша дивізія присягає на вірність Україні. Дивізія тільки одна, але їх мало бути ще багато... Лунко звучали слова присяги, що їх промовляв наш капелян:

„Присягаю Всемогучому Богові перед Святою Його Євангелією та Животворящим Хрестом, не шкодуючи ні життя ні здоров'я, скрізь та повсякчас під Українським Національним Прапором боротися зі зброєю в руках за свій Нарід і Батьківщину — Україну. Свідомий великої відповідальности присягаю як вояк Українського Національного Війська виконувати всі накази своїх начальників слухняно й беззастережно, а службові доручення тримати в таємниці. Так нехай мені в цьому допоможе Бог і Пречиста Мати, амінь.

Присягаю на Український Національний Прапор, не шкодуючи ні життя ні здоров'я скрізь і повсякчас зі зброєю в руках боротися за Український нарід та за свою Батьківщину-Україну. Свідомий великої відповідальности, присягаю як вояк Українського Національного Війська виконувати всі накази своїх начальників слухняно й беззастережно, службові доручення тримати в таємниці."

Весняне сонце ще останніми своїми післяполудневими промінями ясно освічує вояків Української Національної Армії і своїм сяйвом зміцнює в кожного з присутніх віру в успішне закінчення Великої Справи, що її бере на себе в цю хвилину Українська Національна Армія. Здалека чути відгомін гармат, який показує на те, що ми перебуваємо в розпалі війни з нашим найлютішим ворогом — большевиками і що та війна для нас, українців, навіть по поразці Німеччини ще далеко не закінчена. Наша остаточна мета — Українська Незалежна Соборна Держава. Кожний з нас на момент переноситься думками на рідні землі, знедолені довгою війною та чужинецьким ярмом І кожний у цю хвилину урочисто обіцяє гідно нести прапор Першої Дивізії Української Національної Армії і доти не спочити, поки український прапор не замає над вільним Києвом.

Із задуми виводять нас енергійні, вояцькі слова головнокомандувача Української Національної Армії ген. Павла Шандрука. Присяга скінчилася, і тепер генерал Шандрук у короткій промові ще раз чітко з'ясовує нам наше теперішнє воєнне становище й умови, в яких прийшло до створення УНА, а також завдання, що стоять перед нами, вояками.

Тяжко усвідомити собі вагу хвилини. Ми ж перестали бути складовою частиною німецької армії, ми входимо як Перша Дивізія до складу Української Національної Армії, яка має своєю метою визволення нашої Батьківщини. Чи зуміємо ж ми як належиться виконати покладений на нас обов'язок?

Головнокомандувач УНА ген. Шандрук переводить ще інспекцію присутнього вояцтва, після того відбувається парадний перемарш частин перед генералом.

* * *

Ми присягали, що не складемо зброї, аж поки не виберемо долі нашій знедоленій Батьківщині.

І тепер, розпорошені по всіх частинах світу, ми готові на перший поклик стати під стяги УНА. Ми твердо віримо, що вже недалекий той час, коли ми зможемо виконати слова нашої присяги, і коли ми як переможні частини Української Національної Армії ввійдемо до нашої визволеної столиці — Києва.

(Докінчення з 3 стор.)

Стасенко, врятувавши мені, таким чином, життя. Ми перескочили дорогу і після короткого рукопашного бою з большевиками відкинули їх. Стасенко намагався відібрати в большевика кулемет вхопивши його за цівку. Під час цього, другий большевик, дав серію з автомата і Стасенко загинув на місці. Большевиків було вбито 18 і двох узято до полону. В найближчому часі піднісся зводжений міст, і відчинилась залізна брама замку. Сотня хорунжого Гаврилова, що становила залогу замку, була звільнена.

Пилип Трач
хор. 1. УД.

Наші зустрічі з «Четніками»

Взимку 1945 року нас було пересунено з Словаччини до Юґославії для охорони запілля німецького фронту. Терен, що його ми займали, був майже вільний від партизанів, і нам ні разу не доводилось мати якісь поважніші сутички з тітовцями. Не зважаючи на те, манія небезпеки з боку партизанів переслідувала наше командування, яке тримало вояків у стані перманентної готовости. Досить було, щоби до штабу надійшло якесь невиразне повідомлення — до речі, (ми мали неодноразову змогу це перевірити) — часто провокаційного характеру, зі сторони самих же тітовців, а вже наші полки, без перевірки поданих відомостей, підіймались кожен зокрема або цілою дивізією на щораз нові акції, з яких ніодна не увінчалась успіхом.

Ідучи до Юґославії, я вже по дорозі робив у думках пляни, що, може, там, якщо не буде альянтського десанту на Балканах, нам пощастить пробити маленький отвір — віконце у вільний світ, щоби крізь нього гукнути на захід про насильства над Україною збоку обох диктатур. Про те, як згодом завів наші надії і сподіванки демократичний світ, шкода говорити . . .

Тим часом життя в дивізії пливло своїм річищем. Яке було відношення німців до нас, можуть свідчити дві показові події. Згідно з наказом штабу дивізії, полки мали відіслати до етапу нездібні до бойової служби і „непевні" елементи. Пригадую собі, з яким остахом дивились мої стрільці на це видовище: до штабу полку було приведено з різних його підрозділів кільканадцять наших вояків, яких польова жандармерія роззброїла, продержала цілу ніч під вартою в льоху одного замку, а вранці під конвоєм відпровадила в невідоме. Стрільці буквально плакали. Вони підозрівали, що, може, з якихось причин їх замкнуть до концентраційного табору, і просили порятунку. Німецькі жандарми прикладами рушниць наводили „порядок". Вояків, які ще вчора стояли перед небезпекою втратити власне життя в боях проти спільного ворога, сьогодні ті уявні „союзники" трактували, як худобу. Після оповідали, що одного молодого хлопчину з групи тих нещасливців жандарми по дорозі при спробі втечі розстріляли. Всі наші інтервенції в штабі полку в справі пристойного трактування цих людей були даремні.

Далі просто панічні настрої серед наших вояків викликав наказ про роззброєння дивізії. Несподівано дивізія повинна була здати зброю, яка мала бути вжита для озброєння новосформованих німецьких з'єднань. Можна собі уявити, що дивізія, яка тільки що поборювала партизанів, по складенні зброї, безборонна, серед ворожого терену стала б здобиччю червоних банд, які прагнули виключно фізичного знищення свого противника. На щастя, цей наказ було скасовано, а частину вже приготованої до відіслання зброї повернено. Проте, ніхто не мав певности, що за деякий час не повториться це саме або щось подібне. Обидві сторони, як ми, так і німці задихались в атмосфері взаємного недовір'я.

Удвох з хорунжим М., моїм товаришем і приятелем ще з цивільного життя, вирішили ми діяти. Спочатку ми вирішили нав'язати контакт із представникам сербського національного підпілля, щоби з'ясувати їм наше становище та знайти в разі потреба їхню підтримку. Далі ми сподівались, що через них ми можемо налагодити взаємини з західним світом, з яким, на нашу думку, вони повинні бути у зв'язку. Як виявилось опісля, з подібними плянами носилось тоді

Перші жертви

(Зі споминів військового звітодавця Р. Т.)

При головному шляху Львів—Київ, на віддалі може одного кілометра від Бродів, під лісом у затиші розташований маленький воєнний цвинтар. Він різниться від усіх інших тим, що нема на ньому величавих пам'ятників та ґранітних гробівців, ні так притаманних нашим цвинтарям тінистих лип та струнких тополь. Лише вкриті травою могили з малими березовими хрестами, на котрих настромлені ржаві шоломи, що в них сумно виграє вітер . . .

* * *

Провесна 1944 року Броди переживають незвичайний день. Вже з ранку помітний особливий рух. Мешканці міста та селяни з довколишніх сіл, святково вдягнені, прямують до міста то пішки, то возами. Вони прямують туди, щоб узяти участь у похороні двох стрільців, що перші впали в бою, охороняючи українську людність від комуністичних польських партизанів у селі Гута Пеняцька.

Жалібна церемонія почалася в місцевому шпиталі в присутності духовенства, представників українських центральних установ та організацій, адміністрації, почесної військової варти та величезної маси громадянства. Кількість вінків свідчила, як болюче відчули українці перші жертви своєї молодої дивізії. Під звуки похоронного співу сумна процесія доходить до місця вічного спочинку.

. . . Панахида, короткі пращальні промови, чота віддає почесну сальву — і дві домовини, вкриті національними прапорами, глухо западаються в глинясту брідську землю. Навіть сонце проглянуло на хвилину крізь темні олив'яні хмари, щоб хоч кількома ясними, хоч холодними промінями попращати молодих героїв.

* * *

Повертаючись у вечері до Львова, зауважую зі шляху декілька постатей на цвинтарі. Висідаю з авта й обережно підходжу ближче. З поза кущів бачу: це брідські дівчата, вдячні своїм оборонцям, прийшли по свойому прибрати дорогі могили . . . І тихенько несеться з дівочих уст улюблена стрільцями пісня:

Напиши до батька, напиши до неньки,
Напиши до любої дівчини,
Що гостра куля грудь мою пробила
В бою за волю України . . .

Похорон двох перших поляглих вояків Дивізії 2. III. 1943 коло Бродів

багато наших друзів, і кожний посвоєму старався їх зреалізувати. Не було зорганізованого центрального тіла, що надало б тим випадковим, поодиноким заходам характеру скоординованої акції.

Ми почали ближче приглядатись до сербів. Всі вони були замкнені в собі й мало говіркі. Вони ненавиділи окупантів і підтримувати приязні стосунки з німцями або їхніми поплічниками вважали за негідне для себе. Довго ми не могли рушити з місця, аж поки не трапилась одна подія, яка прийшла нам на допомогу. Мій товариш пор. М. дістав приміщення в одного старшого сербського громадянина, вислуженого сільського вчителя. Я заходив туди дуже часто і, розмовляючи з поручником М. зауважив, що наш господар уважніше прислуховується, коли мова йде про большевиків, комуну, Тіта тощо. Зрештою, по кількох днях упертої мовчанки він не витримав і признався, що його син загинув 1943 р. від рук червоних партизанів. Почувши наші щирі вислови співчуття, він став відвертіший і розповів нам, що в нього був ще один син, який поляг як вояк королівської підпільної армії 1941 р. в боях проти німецького окупанта. — Ви є наш природний союзник! — скрикнули ми, трохи не силою приховуючи нашу радість з приводу такої цінної для нас знахідки. Ми розповіли йому про Україну, її історію, її тяжкий стан між молотом і ковадлом 1941 р. та про наше ставлення до большевизму і Третього Райху. Все це він уважно слухав та час від часу, киваючи сивою головою, потверджував свою згоду з нашими поглядами. Від того часу він став трактувати нас і гостити як своїх найближчих.

Наш господар дуже радо погодився зорганізувати зустріч з „четніками", і вона відбулась, за його згодою, в нього в хаті. — Про настрої ваших вояків ми поінформовані, — сказав глухим басом кремезний, середнього росту офіцер армії Міхайловича. — Наша розвідка збирає про вас точні відомості, головне, за посередництвом покликаних до того жінок. На конті вашої частини маємо вже записаних декілька неприємних промахів. Майте на увазі, що всі вони вже з нашого боку зреваншировані відповідним способом. Розуміється, що тут ми не брали до уваги ваших акцій, спрямованих проти людей комуністичних переконань, яких ми так само поборюємо. Ті, на мою думку, провадять щодо вас свою окрему бухгальтерію. Тому що ви говорите від свого власного імени, — застеріг він далі, — даю вам лише в загальному відомості про питання, які ви мені тут поставили. Щодо нашого ставлення до німців, то я вам з'ясую його коротко: ми їх ненавидимо. Вони, проте, мусять нас терпіти, бо ми їм, якщо не дуже шкодимо, то, здебільшого, таки допомагемо в поборюванні червоних партизанів. Спочатку, тобто після упадку Югославії, навесні 1941 р., ми, зорганізовані в королівській підпільній армії під проводом ген. Міхайловича, малими загонами — „четами" (від того походять назва „четніки") збройно виступали проти німецького окупанта. Після того, як Гітлер ударив на Схід у червні 1941 р. і СССР став союзником західніх держав, в Югославії постав паралельно до нашого новий рух спротиву, комуністичні партизани Тіта. Спочатку ми з ними навіть співпрацювали, але через різкі розходження ідеологічного характеру ми наприкінці 1941 р. від них відсепарувалися, а вже наступного року почали збройно їх поборювати і винищувати.

— На питання, яке вас найбільше цікавить, відповімо вам також коротко: захід нас ганебно зрадив. Організуючи наш рух, ми подбали про тісні зв'язки, головне, з Англією, яка до речі, спочатку навіть нам багато допомагала. Нам подавали надію про утворення фронту на Балканах, що нас незвичайно підтримувало на дусі. З моменту, коли ми повернулись проти червоної загрози, захід почав ступнево зривати з нами зв'язки, а 1944 р. нас було затавровано офіційно назвою „коляборантів Третього Райху" і тим самим трактовано як ворогів альянтів. Уявіть собі, чи тут не може порядну людину на місці чорт вхопити! — не втерпів він і вилаявся з досадою.

— Ми можемо себе взаємно з вами розуміти, і в наших намірах нема нічого, щоби нас дискримінувало. Але захід нас не розуміє. Ми переконані, — додав він на закінчення, — в правильності наших протикомуністичних позицій і залишимось вірні нашій ідеї аж до переможного кінця.

Я ще декілька разів зустрічався з нашим знайомим „четніком". Спільна небезпека змушувала нас знаходити спільну мову, а всякі дрібні непорозуміння відкладати на дальші часи. Після виходу нашої дивізії на фронт у Стирії ми розійшлись, як справжні приятелі.

П. К.

На Великдень

Хлюпнула радість до небес,
Всміхнувся ясно кожний:
— Христос Воскрес!
Христос Воскрес!

Із мертвих встав Син Божий!
Молились люди на землі,
До Нього звівши руки:
— Зніми великі і малі,
Важкі з народу муки!
Усім народам щастя дай,
Людині дай свободу,
Щоб на землі засяяв рай,
Розвіялись незгоди!
Щоб кривди, підступу і зла
Порвалися тенета,
Щоб правда всюди процвіла,
На нашій всій плянеті.
І та молитва до небес
Підносилась, криласта.
— Христос Воскрес!
Христос Воскрес.

... О, воскреси ж і нас Ти!

М. Шарко

Виражала мати сина...

— „А не забувай молитися, сину"... пригадувала, повторяючи в останнє всі сім порад на дорогу.

Метушня людей ждальні глушила її голос. Тиснулися люди за „пляцкартами". Дзвінкою луною лящав гавкіт псів та крик „баншуців" у станційній залі. — Боязно оглядалася, станула ближче сина (чи інстиктивно шукала захисту в нього).

— „Уважай но, не загуби того медалика, бо посвячений"...

Десь сухо пронісся сигнал паровозу. Ясно, до болю ясно відчула, що зараз відійде від неї, щоб може більше не побачитися з нею. Щось вперто почало колоти під повіками. Але держалася мужньо. Дивилася йому в лице, оминаючи очей — бо ануж бризнуть таки. Милувалася молодими чолом, дев'ятнадцять років завертала з нього бунтівливий чупер. Науку послідовно давала на дорогу. А він слухав її уважно так як роками досі — коли посилала його за хлібом до крамниці при вулиці, що рядом.

* * *

Рвучко свиснув паровіз. Кинулась усім утлим тілом. Глянула йому в очі — несказано вибачалась перед ним, якщо не витримала б і заплакала. Бо ж тільки під такою умовою могла вийти з ним аж до станції, що не розплачеться.

Він зрозумів і пригорнув суху, легеньку постать до молодих грудей. Був гордий за неї. Кутики уст прижали їй нервово, а небо її зіниць затягнулося сльозою.

— „Пиши багато"...

Шипіли паровози, гарячково дихали важеними стальними легенями. Де рейки вибігли з перону, звільна піднеслись семафори. Цілував в останнє сухі материнські долоні.

— „Вертайся здоров", — наказувала. — „Хай тебе Мати Божа в своїй опіці має бо"... „Бо то за них, за оцих людей" — хотіла сказати була, але стрималася, бо нагадала собі, що ж прецінь постановила собі була, хай йому не видається, що то може назавжди з дому.

Не оглядався.

Товпилися люди, плакали діти, злюще десь серед стиску уідав собака, пищали розпучливо жіночі голоси, неслася груба, вересклива пруська лайка. Десь ляснув поличник. — Затиснув уста.

„За них, за оцих людей, дай же вернутися"...

Комунікати Головної Управи

Організаційний Реферат

подає до відома, що при нагоді гостювання в Мюнхені одного з-поміж членів Управи Об'єднання кол. Вояків-Українців у В. Британії відбулося тут 26. 3. ц. р. спільне засідання членів Гол. Управи Братства 1 УД, на якому обговорено низку справ, що в них спільно зацікавлені обидві комбатантські організації. Засідання дало змогу в безпосередніх дружніх розмовах познайомити присутніх із актуальними проблемами обидвох установ. У наслідок цього устійнено напрямні їх дальшої співпраці в ділянках організаційній, видавничій, військово- й правно-політичній.

Не треба окремо підкреслювати, як важлива в сьогоднішній ситуації справа узгіднення постави кол. вояцтва 1 УД проти подій, що надходять. З приємністю констатуємо факт, що в тих основних питаннях погляди нашого загалу у В. Британії та на европейському континенті однозгідні.

Організаційний Реферат

одержав за останній місяць велику скількість листів й звітів про діяльність станиць Братства, а також кіл прихильників його. Всі вони говорять про велике зацікавлення справами Братства й живу діяльність, розвивану по станицях. Станиця в Зальцбурзі зажадала більшої кількости виказок для новоприєднаних членів. Від наших прихильників із Австралії надійшов ряд листів, у яких просять про надіслання преси й установлення зв'язків. 31. 3. 1951 відбулися установчі Збори прихильників Братства в Чікаґо.

Реферати Публікації та Правної Оборони

підготовлюють чужинецьке видання про 1 УД. Видання це задумане як Біла Книга, що ставить собі за завдання з'ясувати чужинцям причини постання, побудову й характер Дивізії. В хронологічному порядку буде поданий розвиток її від хвилини створення показано вишкіл її, участь у фронтових діях аж до переходу до складу Української Національної Армії. Буде додано документальні матеріяли, копії важніших наказів, що говорять про стосунки в Дивізії, фотокопії військової книжки, фото відзнак тощо.

Проситься всіх, що мали б якінебудь матеріяли, які підходили б до цього видання, надіслати їх негайно на адресу Братства. На бажання, переслане буде повернене по використанні.

Капітула Пропам'ятних Відзнак

Щоб належно зафіксувати в пантеоні нашої історії вояцькі чесноти загалу 1 УД в останній війні серед провідного гурта її членства виринула думка вконституювати колектив — Капітулу, яка б узялася до справи устійнення й признання пропам'ятних відзнак бою під Бродами та служби в 1 УД. З уваги на ті малосприятливі зовнішньополітичні обставини, в яких після закінчення війни опинилося кол. вояцтво 1 УД, зреалізувати цей задум можливим стало аж у 1949 р. **9. 4. 1949** намічених за порозумінням к. вояцтва 1 УД з терену В. Британії та Німеччини кандидатів у члени Капітали обидвох відзнак затвердив кол. командувач Укр. Національної Армії ген. П. Шандрук. Капітула, устійнивши правильник своєї праці, почала розгляд проєктів відзнак. У проголошеному нею в пресі конкурсі участь взяла низка наших артистів-графіків, надсилаючи свої проєкти. Тепер іде праця жюрі над вибором надісланих проєктів.

Капітула налічує 15 членів. Пропам'ятну Відзнаку 1 УД дістануть кол. вояки 1 УД, що в ній пробули не менше як 1 місяць, не заплямувавши негідним учинком чести українського вояка. Відзнаку „Броди" отримають учасники бою під Бродами 1944 р. Відзнаки видаватимуться Капітулою після внесення кандидатами відповідних заяв та покриття коштів виготовлення самої відзнаки.

Поштова скринка

Дорогі Друзі!

З правдивою приємністю відкриваємо сьогодні нашу чергову поштову скриньку. Є в ній сьогодні, між іншими, лист, який особливо врадував Редакцію. Він надійшов від одної із наших Товаришок, колишньої „сестри Лесі". Це лист з катеґорії тих, на яких появу Редакція чекає вже давно. Але, даймо слово самій сестрі Лесі.

Вуенос Айрес, 30. 3. 51

„Нехай не здивує Вас цей лист, писаний аж по п'ятох роках. Багато часу — багато змін. П'ять років тому я була просто сестра Леся з дивізії. А тепер мене вже більше ніхто так не зве. Невблаганний час перетворив нас на панів і пань.

Ось і я вже тепер заміжня і маю трьохрічну дочку. Але, чи перешкоджає все це нам мати той самий дух, який мали ще за дивізійних часів? Мені приємно довідатися, що той дух дивізійників живе, а доказом того є новостворене Братство.

Я прочитала тепер „Вісті" ч. 2 і хочу висловити Вам деякі свої зауваження. Ви пробачте мені, що я пишу це у приватному листі, але цей лист має досить офіційний характер.

Неприємно мене вразило те, що у „Вістях" ніде ані одним словом не згадано про сестер. У зверненнях є тільки: „Товариші зброї! Дивізійники!" А далі: „колишні вояки 1 УД".

Знаю, що нас, сестер, було так мало в порівнянні і загальною кількістю вояків, а праця наша була така незначна, що не варто про це й говорити, але, я думаю, що кожна з колишніх сестер відчуває себе членом загальної сім'ї.

Якщо Ви будете ласкаві мені відповісти, то колись напишу Вам цікавішого листа.

Олександра Кривчун-Двораківська."

Вельмишановна Пані — або радше: Дорога Сестро Лесю! Дозвольте насамперед подякувати Вам за Ваш лист — перший, що ми дістали від наших мед.-сестер. Ви маєте слушність — і не маєте її. Бачите, вже від довшого часу ми намагаємось встановити контакт із нашими колишніми подругами — сестрами з нашої дивізії. Нажаль, — дотепер безуспішно. Це треба скласти також і на рахунок того, що наші сестри в багатьох випадках повиходили заміж, отже поміняли призвіща. Ніхто з нас, напр., не міг би навіть догадатись, що Пані Двораківська це сестра Леся.

У статуті нашого Братства у відділі IV, точка 1 виразно сказано:

„Членом Братства може стати кожний українець або українка — колишні вояки 1. Української Дивізії . . ."

Отже тут засновники Братства зробили своє діло, а всі ті, що так як і Ви, сестро Лесю, почувають себе членом загальної сім'ї, знайдуть так, як і Ви, шлях до нас. Дякуємо Вам ще раз і чекаємо на обіцяного наступного листа. Привіт!

Ось інший лист, з іншої країни, від іншої людини, в іншому стилі, — але як багато в цих двох „різних" листах спільного!

„Я Володимир Р., дочитався, що взивається всіх, де б не були, колишніх вояків Української Дивізії, щоб усі нав'язали контакт з Управою Братства. Я сам був під Бродами, служив при артилерії в 10 батерії, 4 „абтайлюнґу", гарматнього полка. Був теж вістуном на полі бою.

. . . На цьому кінчаю цю коротку розмову з Вами і стискаю Вам усім руки.

З вояцьким привітом, десятник Володимир Р."

Неможливо надрукувати навіть малої частини з тих листів, що їх приходить щораз більше до Редакції. Але зацитуймо на закінчення ще одного, може найбільш характеристичного. Це лист нашого товариша Богдана Ч.

„Видання „Вістей" є дуже добре, шкода лише, що вони малі об'ємом. Бо коли б можна було їх видавати в більшому об'ємі, то напевно були б ще кращі й цікавіші, і ще більше подобались би дивізійникам. Можна б тоді торкнутись ще більше актуальних питань, що стосуються нашої дивізії."

Ми тієї ж самої думки. Спробуємо.

Від Адміністрації

Неодноразово в останніх тижнях ми отримували численні листи наших читачів з побажанням встановити тверду ціну на наші „Вісті" і завести передплату на них.

Такі побажання, на нашу думку, є в теперішньому моменті зовсім виправдані і слушні. У хвилі, коли ми починали видавання нашої газети — тоді нам було зразу бити у великий дзвін: назначати ціну, настановляти кольпортерів, писати про передплату і т. д. — адже не було ще відомо чи взагалі ціла справа піде.

Після декількох чисел виявилося, що вона пішла: знайшлись читачі у всіх місцях нашого поселення, знайшлись охочі до кольпортажі, знайшлись люди, які не лише окремими пожертвами, але й постійною передплатою хочуть допомогти дальшому існуванню наших „Вістей".

Тому, йдучи назустріч численним побажанням наших читачів, установлюємо з цього числа продажну ціну на „Вісті".

Ми раді, що таке бажання вийшло не від нас, а якраз від широкого загалу наших читачів — кол. дивізійників, бо вважаємо це доказом того, що „Вісті", хоча ще наразі скромні виглядом і невеликі об'ємом, справді виконують призначене їм завдання і створять тривкий зв'язок між всіми кол. вояками 1. УД, де б вони не перебували.

Ціна „Вістей" виноситиме:

	поодиноке число	річно
Австралія	4 п.	4 шил.
Англія	3 п.	3 шил.
Канада	10 ц.	1,20 дол.
Німеччина	0,20 нм	2,40 нм.
США	10 ц.	1,20 дол.

В інших европейських країнах рівновартість 0,20 НМ, в заокеанських рівновартість 10 ам. центів.

Передплату просимо висилати на адреси представників „Братства":

1) Австрія: В Яворський, Salzburg, Lehenerkaserne. Austria.
2) Англія: Е. Гарасимчук, 49 Linden Gardens, London W. 2., Great Britain.
3) Аргентіна: д-р М. Малецький, Cos. Corr. 17 Durzaco, Prov. Buenos Aires, Argentina.
4) Бельгія: Р. Герасимович, 9 rue des Brasseurs, Louvain, Belgique.
5) Еспанія: Т. Барабаш, Donoso Cortes 63, Madrid, Espana.
6) Канада: В. Гриньох, 76 Dewson St., Toronto, Ont., Canada.
7) Німеччина: Е Шипайло, München 2, Dachauerstr. 9/II, Germany.
8) США: О. Городиський, 1358 N., Campbell Ave., Chicago 22, Ill., USA.

Закликаємо наших друзів, які живуть по більших скупищах кол. дивізійників, зголошуватися на кольпортерів „Вістей", подаючи при тому кількість примірників, які могли б розпродати в своєму осередку. Кольпортерам дається 20% опусту від продажної ціни „Вістей". Кольпортери провадять розчислення що місяця з представниками Братсва на їхньому терені.

Всі замовлення на „Вісті" просимо висилати на вищеподані адреси. Натомість листи, спрямовані до Братства, зглядно до Редакції чи Адміністрації „Вістей", адресувати: Евген Шипайло, München 2, Dachauerstr. 9/II, Germany.

Якщо бажаєте, щоб „Вісті" появлялися й далі та збільшили свій об'єм, ставайте їхніми передплатниками та кольпортерами, проводіть збірки на „Видавничий Фонд" Братства, розповсюджуйте свою газету поміж знайомими й друзями — кол. вояками 1 УД.

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ

Всім товаришам і знайомим, з якими приходилось мандрувати вояцьким кроком, цілому колективові Редакції і Адміністрації щоденника Українського Табору полонених в Ріміні „Життя в Таборі", як теж і всім співмешканцям „одинки" на Фюріх-Шуле складаю найсердечніші побажання з нагоди Свят Христового Воскресення і вірю, що ми всі побачимось коли прийдеться завершити нашу скитальську мандрівку — радісною мандрівкою на Рідні Землі. Христос Воскрес!

М-р. Орест Городиський

„Ґоґови" пересилають святкові привітання учасники останньої виправи на Вацманкар.

— Всім „колишнім" воякам пересилає привітання група „теперішних". Христос Воскрес — Друзі!

— З далекої країни кангура пересилаю всім колегам сердечний привіт! Дай Боже знов швидко зустрітися — Христос Воскрес! М. Б.

— Всіх „англійців" і інших позаконтинентальників вітає з радісним празником Воскресення група „европейців-залишенців".

КОЖНИЙ КОЛ. ВОЯК 1 УД — ЧЛЕНОМ БРАТСТВА!

З нашого гумору

Садок недалеко „німанслянду" в смузі головної бойової лінії коло Ґнасу. Поручник Асик Ч. повертається з обходу становищ і зміряє до командного пункту сотні, що розташований у покинутій „баворській" хаті. В повітрі — сільські, свійські пахощі, що нагадують рідні ниви. Крізь ці пахощі пробивається щораз виразніше запах смаженої свинини. Поручник насторожується. А це що?!!

...Застромлена на кіл, смажиться в садку над вогнищем велика свиня. Коло вогню присіли хлопці і ковтають слину. Ще хвилина, — і буде...

— Буде вам, грабіжники! Що то за свиня? Звідки вона і як сюди потрапила?! Га? Говоріть!

Ніхто не зважується...

— Чому ви це зробили? В останнє питаю! — лютує поручник.

— Вона не знала „паролі", пане поручнику, — звітує нарешті хтось із застуканних на гарячому.

— Як...?!

— Ну, звичайно, не знала „паролі" (гасла), ну і Петро її — теє, вбив. Три рази питав... Не знала! Що було робити?

— Як то добре, що свині не знають „паролі", — ствердили ми з поручником Ч. декілька хвилин пізніше в хаті.

В Ріміні був такий старшина, який любив пописуватись своїм знайомством чужих мов і «закордонних висловів» Раз, коли один з німецьких вищих старшин відвідував український табір, наш старшина, аж ніяк не збитий з пантелику високими відвідинами, кордіяльно поплескував відвідуючого по плечі, вибачаючись при тому:

— О, іх бін зольдат, зі бін зольдат... Ферцайхніс, герр генераль, ферцайхніс...

Коли він бував втомлений і хотів йти спати, тоді він повідомляв про це такою метафорою:

— Пізно вже... Треба йти в обійми Фараона...

Що на це казав Морфей—не відомо.

Лесько Селепко

Кожний українець повинен прочитати першу книжку про Першу Українську Дивізію

„БРОДИ"

збірник статтей і нарисів за редакцією Олега Лисяка

«Броди» це збірна праця кільканадцяти авторів — визначних політиків і військовиків та старшин і вояків 1 УД УНА.

Видання Братства кол. Вояків Першої Української Дивізії

Замовляти у представників «Братства»

Ціна: у США і Канаді 2 дол., в Англії 5 шил., в Німеччині 3 нм., в інших країнах рівновартість 3 нм.